

Tilsyn på avfallsområdet i 2015

Miljødirektoratet og fylkesmannen gjennomførte totalt 740 tilsyn i 2015 hvor avfallshåndtering har vært tema. Vi avdekket brudd på avfallsregelverket ved 60 prosent av de kontrollerte virksomhetene.

Avfallshåndtering er tema på de fleste tilsynene Miljødirektoratet og fylkesmannen gjennomfører. Mange av tilsynene er i bedrifter som har hovedvirksomheten knyttet til avfalls- og farligavfallshåndtering. Det risikobaserte tilsynet omfatter aktører i hele avfallskjeden.

Sjekker hele avfallskjeden

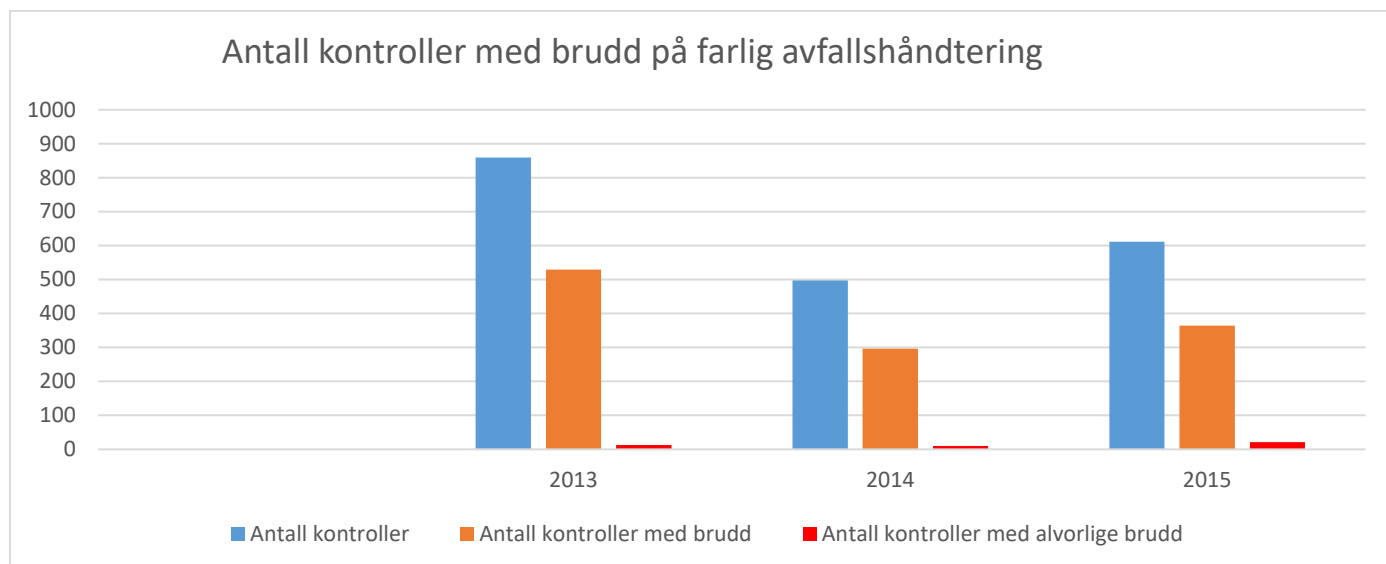
Vi kontrollerer små og store avfallsprodusenter, innsamlere av avfall, mottaksanlegg- og behandlingsanlegg for farlig avfall, returselskap, avfallsmeglere og grensekryssende transport av avfall.

Vi gjennomfører både inspeksjoner (endagstilsyn), revisjoner (flerdagstilsyn) og har ofte tilsynsaksjoner der vi kontrollerer mange aktører i en periode.

Det er de siste årene gjennomført flere omfattende og gjentakende tilsynsaksjoner av behandlingsanleggene for farlig avfall, og av flere bransjer der håndtering av avfall og farlig avfall er sentralt i tilsynet. Mange av disse tilsynene er uanmeldte.

Mange bryter farlig avfallsregelverket

I 2015, som tidligere år, har vi prioritert kontroll av håndteringen av farlig avfall. Resultatet er stort sett i tråd med det vi avdekket i 2013 og 2014. Ved 60 % av kontrollene ble det avdekket brudd, og det var litt økning i antall alvorlige brudd.

Miljødirektoratet er ikke fornøyd med at vi ikke ser noen forbedring på dette området, og det er fremdeles altfor mange som bryter regelverket.

Flere av de alvorlige bruddene handler om risikofylte lagringsforhold, at avfallsprodusenten har levert avfallet til aktører som ikke har godkjenning til å ta imot farlig avfall eller at avfallsprodusenten mangler oversikt og dokumentasjon på hvor avfallet er levert. Det å ikke ha kontroll på håndteringen av farlig avfall bidrar til en økt risiko for at avfallet potensielt kan påvirke ytre miljø negativt. Dersom lagringsforholdene ikke er tilfredsstillende, vil eksempelvis en uønsket hendelse kunne bidra til forurensende utslipp lokalt. Videre vil overlevering av farlig avfall til aktører uten godkjenning kunne bidra til mangelfull og uforsvarlig miljømessig behandling eller at avfallet havner et sted det ikke skal.

Mange aktører vi fører tilsyn med, mangler oversikt over regelverkskrav. Flere virksomheter har heller ikke den nødvendige innsikten i hva regelverket innebærer konkret, og det er også en del virksomheter med tillatelse fra Miljødirektoratet som ikke har gjort seg kjent med de ulike vilkårene som er stilt i tillatelsen.

Avfallsdeklarerer

Vi ser dessverre også mye feil og mangler hos avfallsprodusentene som går på selve deklarerer av farlig avfall, og det brukes feil koder, feil mengder, og det mangler underskrift fra mottaker av avfallet. Vi tror imidlertid at det nye [elektroniske deklarasjonssystemet](#) vil bidra til færre feil og mangler i forhold til dette.

Faktaboks:

Bedrifter med positiv trend

Det finnes en del virksomheter hvor det er forbedringer fra tidligere gjennomførte tilsyn.

Det som ofte kjennetegner disse bedriftene, er at de har fått på plass klare mål om å forbedre seg på området, og de har en ledelse som er opptatt av å få på plass gode styringssystemer.

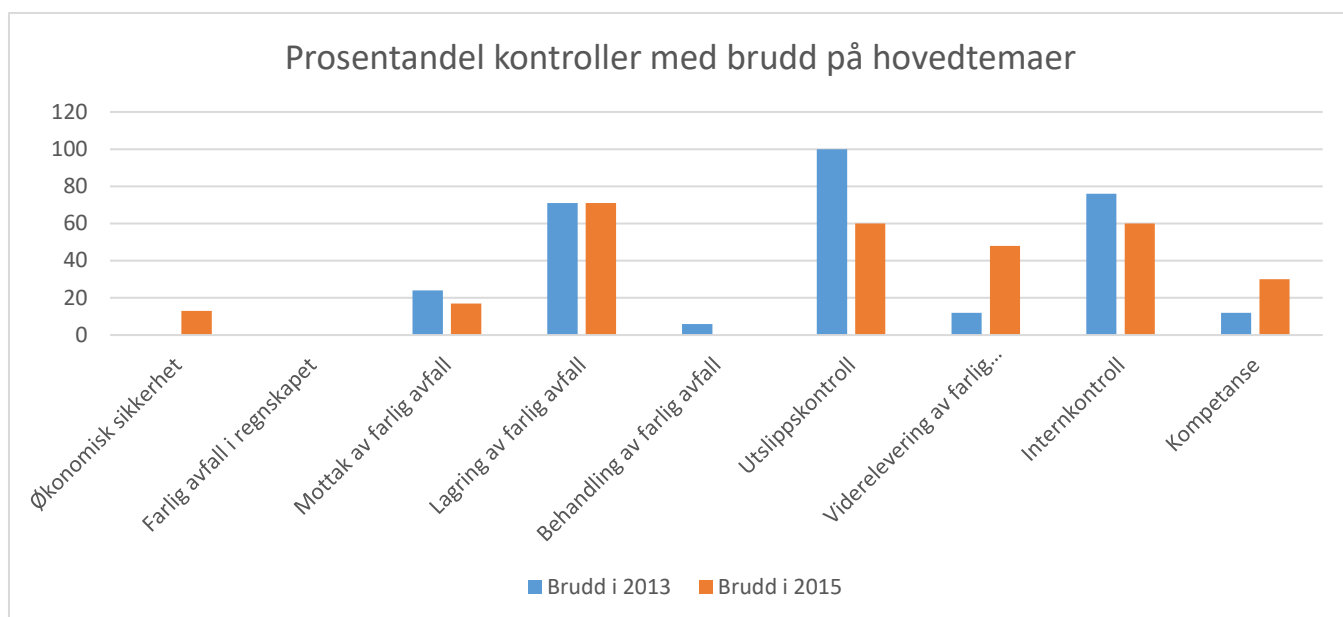
Disse utmerker seg også ved at de involverer de ansatte i utarbeidelsen av internkontrollen. De er også godt kjent med regelverkskrav og forebyggende prosedyrer.

I virksomheter der ledelsen viser interesse og følger opp, skjer det langt færre brudd på håndteringen av avfall.

Miljødirektoratets tilsynsaksjoner på avfallsområdet i 2015

Tilsyn på behandlingsanlegg for farlig avfall

Miljødirektoratet har gjennomført totalt 33 tilsyn på behandlingsanlegg for farlig avfall i 2015. Tilsynsaksjonen var landsomfattende, og ble gjennomført som uanmeldte endags inspeksjoner og varslede revisjoner. Aksjonen var en oppfølging og videreføring av kontrollaksjonen som ble gjennomført på disse anleggene i 2012 og 2013. Ved de to foregående aksjonene ble det avdekket en rekke alvorlige brudd på regelverket, og Miljødirektoratet så seg bl.a. nødt til å stanse et anlegg og trekke tillatelsen til et annet. Ved de tilsynene som er gjennomført i 2015 ser vi en liten bedring i tilstanden hos anleggene når det gjelder internkontroll og utslippskontroll. Dette ser vi som positivt. Likevel er det dessverre fortsatt mange brudd som omhandler lagring av farlig avfall, og det er bekymringsfullt at det er mange mangelfulle eller manglende risikovurderinger av lagring av farlig avfall. Det er også bekymringsfullt at nesten 50 % av anleggene bryter regelverket for levering av farlig avfall til godkjent mottak.

Det er avdekket 5 anlegg med alvorlige brudd på regelverket. Det er brudd på kravene til lagring av farlig avfall, overholdelse av utslippskrav (utslippskontroll), viderelevering av farlig avfall og på internkontroll. Der vi avdekker alvorlige brudd på regelverket følger vi virksomheten tett opp, varsler tvangsmulkt og gjennomfører nytt tilsyn for å sikre at de har rettet opp forholdene. De mest alvorlige tilfellene blir anmeldt til politiet og i tillegg kan vi bruke andre virkemidler som varsel om stans og trekking av tillatelse.

Tilsyn med grensekryssende avfallsforsendelser

Miljødirektoratet gjennomfører risikobasert tilsyn med mange ulike aktører i avfallskjeden i forhold til grensekryssende avfallsforsendelser, både de som har tillatelser fra Miljødirektoratet og andre. Det er tema ved tilsyn av landbasert industri, og vi gjennomfører tilsyn ved grenseoverganger, opplastingsplasser, tog-terminaler og havner. Tilsynet gjennomføres både som enkelttilsyn, kontrollaksjoner, og ad-hoc tilsyn basert på tips og henvendelser fra for eksempel tollvesenet. Miljødirektoratet samarbeider tett med norske tollmyndigheter og andre lands toll- og miljømyndigheter for å få til god og effektiv kontroll.

Hovedmålene med disse kontrollene er å avdekke og hindre forsøk på ulovlige grensekryssende forsendelser av avfall, føre tilsyn med at avfallsforsendelser av meldepliktig eller grønnlistet avfall (som skal gå til gjenvinning) gjennomføres i henhold til regelverket og å øke kompetansen til eksportører slik at etterlevelsen av miljøregelverket bedres.

[Faktaboks: Internasjonalt regelverk for avfallseksport-og import](#)

[Avfall har i dag utviklet seg til å bli en ressurs og ettertraktet handelsvare.](#)

[Det er innført et omfattende internasjonalt avtaleverk for å sikre at forsendelser av avfall blir håndtert forsvarlig og i tråd med nasjonale bestemmelser og regelverk.](#)

Alle aktører som importerer eller eksporterer avfall, plikter å gjøre seg kjent med gjeldende regelverk og operere i henhold til riktig kontrollprosedyre.

EUs forordning 1013/2006 om grensekryssende forsendelser av avfall trådte i kraft i EU i 2007, og ble senere implementert i Norge gjennom avfallsforskriften. For å finne riktig prosedyre er det viktig å klassifisere forsendelsen riktig, i henhold til definisjoner og føringer gitt i avfallsregelverket.

Noen ganger må virksomheten først avgjøre om det de har tenkt å sende ut av landet i det hele tatt er avfall. Etter at denne vurderingen er tatt, må riktige kontrollprosedyre bestemmes, enten kan avfallet sendes som grønliset avfall til gjenvinning, eller så må det omsøkes og samtykke må innhentes fra involverte myndigheter. [For mer informasjon se eksport og import av avfall.](#)

Tabell 4. Sammenligning av resultater fra grensekrysskontroller de siste årene

	2009	2010	2013	2014	2015
Totalt antall kontroller	220	158	496	112	295
Kun dokumentkontroll	150	113	377	76	134
Dokument- og fysisk kontroll	70	45	109	36	153
Kun fysisk kontroll					3
Avfallstransporter	60	108	435	107	235
Brudd på regelverket – Alle kontroller	25%	44%	82%	52%	37%

Tabell:

I 2015 gjennomførte vi kontroll av 295 forsendelser av grensekryssende avfall, også aktørene som organiserer eksportene ble kontrollert.

Under kontrollene er det avdekket en høy andel brudd på regelverket, men vi ser forbedringer.

Det er relativt få aktører som står for en relativt høy andel av avfallsforsendelsene vi kontrollerer. Vi ser at noen av de største aktørene har relativt få brudd på regelverket, mens andre store aktører har flere brudd. Det er derfor viktig å bidra til kompetanseheving for disse aktørene. Miljødirektoratet samarbeider med bransjeforeninger om seminarer for å formidle våre forventninger og informere om regelverk.

Tilsyn med avfallsmeglere

Innenfor avfallsbransjen håndteres i dag en god del avfall av meglere eller tradere mellom avfallsprodusenter, innsamlere, behandlingsanlegg, transportører eller andre meglere. Flere av disse aktørene har ikke et reelt eierskap til avfallet, og de håndterer som regel ikke avfallet fysisk. Det er derfor spesielt viktig at meglere og tradere har tilstrekkelig kompetanse for å håndtere og vurdere passende behandling, at de kjenner til regelverket for import og eksport av avfall (grensekryssforordningen) og er bevisst sin rolle.

Det ble gjennomført totalt 7 tilsyn med avfallsmeglere i 2015. De fleste aktørene hadde god kjennskap til grensekryssforordningen, men flere av dem manglet skriftlige rutiner og risikovurdering av deres arbeid med grensekryssende transport av avfall. Dårlig sporbarhet på hvor avfallet tar veien og manglende kontroll på kvalitet på avfallsbehandling var en utfordring for flere aktører. I flere tilfeller sendes avfallet til en utenlandsk agent som overtar ansvaret uten å ha oppgitt endelig

destinasjon. Dette utgjør en risiko for at avfallet kan forårsake skader på miljøet der det til slutt ender opp.

Videre arbeid

Vi vil videreføre tilsyn med grensekryssende transport av avfall og gjennomføre nye tilsyn av behandlingsanlegg for farlig avfall og avfallsmeglere også i 2016. I tillegg jobber vi sammen med bransjeorganisasjoner med mål om å få virksomhetene til å følge regelverket. Vi arrangerer årlige seminarer med bransjen hvor vi formidler våre forventninger til bransjen, og bidrar med kunnskap om hva som må til for å sikre en forsvarlig drift i forhold til ytre miljø. Vi planlegger også møter med noen av de større avfallsaktørene for å se til at konsernledelsen sikrer at hvert enkelt anlegg følger opp de bruddene vi har påpekt og gjennomfører korrigerende tiltak.